

[Kjeld Glesen.]

strækkeligt på længere sigt, vil være farligt. Det samme gælder de forhåbninger, som nogle stiller til, at blot erhvervslivet kan investere og køre med et tilstrækkelig lavt omkostningsniveau, så er alting godt. Med forliget har vi løst et problem i den udstrækning det er muligt med de traditionelle midler.

Der vil snart melde sig nogle spørgsmål, som vi alvorligt må søge at besvare. Hvad har vi at tilbyde den ungdom, for hvem arbejdsløsheden bliver et stadig større problem, ja, for nogle allerede er en tragedie? Tror man, at arbejdsløshedsproblemet løses ved at foretage sådanne besparelser, at nye kastes ud i arbejdsløshed? Hvis det er rigtigt, at der bliver en stadig mindre del af arbejdsstyrken, som kan få job inden for industrien, selv med fuld udnyttelse af kapaciteten, kan vi så klare problemerne, uden at flere ansættes inden for servicesektoren, både den private og den offentlige? Det burde stå klart, at den traditionelle liberale filosofi ikke slår til over for disse problemer.

Vi kommer ikke uden om, at vi metodisk og bevidst må søge de midler, der bringer os hen til det, jeg går ud fra er en målsætning for de fleste, nemlig at enhver har ret til arbejde, det, vi jo i sin tid formulerede ved grundlovsændringen i 1953. Vi bliver nødt til at gabe over den opgave, der hedder at sætte ind i fællesskab på det nære, som vi har gjort det nu, og samtidig må vi diskutere, hvad der skal gøres på længere sigt. Det er ikke for tidligt, at vi kommer i gang.

Ved den afsluttende debat i september måned havde de partier, der foretrak at holde sig uden for kampen mod arbejdsløsheden, meget travlt med at fortolke de punkter i forliget, der skulle forhandles senere. Det lykkedes at få aflivet nogle af de myter, man forsøgte at skabe.

Efter at statsministeren har holdt sin åbningstale, har mange hæftet sig ved, at ØD ikke er omtalt. For også her at aflive eventuelle mytedannelser skal det siges, at socialdemokratiet ikke har fraveget sit krav om økonomisk demokrati. Statsministeren understregede sammenhængen mellem indkomst- og formueudvikling, medejendomsret og sikring af den fornødne kapitaldannelse, og det skal en særlig arbejdsgruppe nu undersøge.

Den tanke om ØD med reel indflydelse, som vi tidligere har foreslået, er kommet for at blive, og det kan lige så godt blive sagt, så ingen kan misforstå det. Vi må erkende den politiske virkelighed for tiden, men vi er sikre på, at efterhånden som problemerne melder sig, vil det gå op for dem, der kun har sat sig ind i spørgsmålet gennem overskrifter i den borgerlige presse, at tanken må virkeliggøres, hvis vi både skal opfylde et retfærdighedskrav og tillige klare investeringer og beskæftigelse på lang sigt.

Så noterer vi os i socialdemokratiet, at regeringen ikke møder frem med store udgiftkrævende reformer. Vi ved tværtimod, at der ligger nogle besparelsesopgaver og venter. Det er glædeligt, at man har sat ind på at skabe forenklinger i et samfund, der er blevet stadig mere kompliceret, og som for mange virker uoverskueligt. Det gælder ikke mindst skatteområdet, hvor man nu vil søge at bane vejen for en endelig kildebeskatning af almindelige lønindtægter og sanere de mange fradrag.

Så vil jeg endelig sige, at vi jo har mange tilvante forestillinger om, at fremtiden er noget uvirkeligt og fjernt, der ikke rigtig kommer os ved, det er det nære, det gælder. Det er imidlertid karakteristisk, at grænsen mellem nutid og fremtiden viskes mere og mere ud, så hurtigt ændres tingene. Det er ikke mere vilkårene for os selv, vi beskæftiger os med i dette ting. Det er i lige så høj grad vilkårene for efterfølgende generationer. Det store spørgsmål er, om vi som folkestyre kan leve op til i tide at løse de problemer, som vi ved vil melde sig.

Som bekendt har socialdemokratiet indledt en bred debat om, hvilke midler der er nødvendige. Det er nødvendigt med en formuleret målsætning om, hvad vi vil med dette her samfund. Det vil være nødvendigt med en omfattende planlægning, således at vi bedst muligt kan udnytte vore samlede ressourcer. Vi skal tilrettelægge udviklingen, således at den formes ud fra borgernes behov, hvorfor borgerne i videst muligt omfang må drages ind i beslutningsprocessen.

Det forudsætter, at vi har modet til at sætte spørgsmålstejn ved det én gang vedtagne. Det forudsætter, at vi ikke gør midlerne til mål i sig selv. Hvis vi ikke går tilstrækkelig i dybden, og hvis vi ikke ser de problemer i øjnene, der måske for nogle kan